

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS IR LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ LIGONINĘ

2020-09-23 Nr. 4D-2020/1-805
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama ir – Marijampolės PN) ir Laisvės atėmimo vietų ligoninės (toliau vadinama ir – LAVL) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikiant atsakymo į jo skundą.
2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma, kad Pareiškėjas 2020-04-20 skundu kreipėsi į Kalėjimų departamentą prie Teisingumo ministerijos (toliau vadinamas ir – KD). Gavo atsakymą, jog skundas persiustas nagrinėti į Marijampolės PN ir LAVL. Tačiau atsakymo iš šių institucijų negavo.
3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. birželio 18 d. raštu Nr. 4D-2020/1-805/3D-1681 kreipėsi į Marijampolės PN, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.
2020 m. liepos 13 d. Seimo kontrolierius gavo Marijampolės PN 2020 m. liepos 8 d. raštą Nr. 9/07-8131; rašte ir pateiktuose prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:
„Pareiškėjas 2020-05-25 kreipėsi į Marijampolės PN administraciją dėl laikraščio „Lietuvos rytas“ pristatymo jam. 2020-06-25 d. jam buvo atsakyta raštu. Rengiant šį atsakymą nebuvo paminėta, kad toks pats atsakymas dėl laikraščio „Lietuvos rytas“ pristatymo yra ir į KD 2020-05-06 persiustą skundą nagrinėti Marijampolės PN.“
5. Seimo kontrolierius 2020 m. birželio 18 d. raštu Nr. 4D-2020/1-505/3D-1682 kreipėsi į LAVL, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.
2020 m. birželio 30 d. Seimo kontrolierius gavo LAVL 2020-06-30 d. atsakymą Nr. S-2129; atsakyme ir pateiktuose prieduose nurodyta informacija:
„LAVL 2020 m. gegužės 7 d. (registracija Nr. 6-256) gavo KD raštą Nr. 2S-1676, kuriuo buvo persiustas Pareiškėjo skundas LAVL nagrinėti pagal kompetenciją. Atsakymą „Dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo“ Pareiškėjui LAVL parengė 2020-06-10 (reg. Nr. 7-660).“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. [...]“

7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 7) *subsidiarumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi; 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“;

Tyrimo išvados

8. Skunde Pareiškėjas teigia, kad su skundu kreipėsi į KD. Iš KD gavo atsakymą, jog jo skundas yra persiustas išnagrinėti Marijampolės PN ir LAVL. Tačiau iki kreipimosi į Seimo kontrolierių dienos (2020-06-16) iš minėtų institucijų negauna jokio atsakymo.

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo 2020-04-20 skundo dalį dėl galimai laiku neatnešamos spaudos, asmens filmavimo, galimybės atlikti bausmę kituose pataisos namuose KD persiuntė nagrinėti Marijampolės PN, o skundo dalį dėl galimybės pasirinkti gydytoją - nagrinėti LAVL.

10. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus, Marijampolės PN ir LAVL, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; atsakymas pareiškėjui turi būti pateiktas per teisės aktuose nustatytus terminus.

11. Iš Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos matyti, kad Marijampolės PN 2020-05-06 gavo KD persiustą Pareiškėjo 2020-04-20 skundo dalį (registracijos Nr. 10/07-7482), dėl galimai laiku neatnešamos spaudos, asmens filmavimo, galimybės atlikti bausmę kituose pataisos namuose.

12. Marijampolės PN 2020-07-07 parengė atsakymą Nr. 20/07-866. Pateiktame atsakyme Pareiškėjui paaiškinta dėl spaudos pristatymo į Marijampolės PN, tačiau atsakyme nieko nėra paaiškinta dėl asmens filmavimo bei galimybės bausmę atilikti kituose pataisos namuose. Iš to darytina išvada, kad Marijampolės PN atsakymą Pareiškėjui parengė nesivadovaudama išsamumo principu, neatsižvelgus į pateikto skundo turinį.

Be to, atsakymas į KD 2020-05-06 persiūtą skundą pateiktas tik 2020-07-07, t.y. praleidus BVK nustatytą 20 darbo dienų terminą.

13. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes bei į galiojanti teisinių reglamentavimą (šios pažymos 6 punktas), konstatuotina, jog Marijampolės PN atsakymas buvo pateiktas nesilaikant BVK 183 straipsnio 1 dalyje nustatyto 20 darbo dienų termino, atsakymas pateiktas ne pagal Pareiškėjo skundo turinį, atsakyta ne į visus jame keliamus klausimus, todėl Skundas dėl Marijampolės PN pareigūnų nagrinėjimo terminų nesilaikymo ir netinkamo atsakymo pateikimo yra pagrįstas.

14. Iš Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta, kad 2020-05-07 LAVL gavo (registracijos Nr. 6-256) KD persiūtą Pareiškėjo skundo dalį dėl galimybės pasirinkti gydytoją.

15. LAVL 2020-06-10 parengė Pareiškėjui atsakymą (registracijos Nr. 7-660). Atsakymas į prašymą parengtas atsižvelgiant į jo turinį, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis: paaiškintas teisinis reglamentavimas, gydymo organizavimo tvarka pataisos namuose, nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių konstatuotina, jog Pareiškėjui į 2020-04-20 skundo dalį buvo atsakyta tinkamai, bet praleidus BVK nustatytą 20 darbo dienų terminą, nes Pareiškėjo skundas LAVL gautas 2020-05-07, o atsakymas pateiktas tik 2020-06-10.

16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundas dėl LAVL pareigūnų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatytais terminais nepateikiant atsakymo į skundą yra pagrįstas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Marijampolės pataisos namų pareigūnų veiksmų, pažeidus viešojo administravimo išsamumo principą bei nepateikus atsakymo per teisės aktuose nustatytą terminą, **pripažinti pagrįstu.**

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl LAVL pareigūnų veiksmų nepateikus atsakymo per teisės aktuose nustatytą terminą, **pripažinti pagrįstu.**

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Marijampolės pataisos namų direktoriui rekomenduoja:

19.1. pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjo skundą ir pateikti atsakymą, pagal Pareiškėjo skundo turinį;

19.2. imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami ir atsakymai į juos

pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Laisvės apėmimo vietų ligoninės direktoriui rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje į pareiškėjų skundus atsakymai būtų pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas